

SCI-CONF.COM.UA

SCIENCE IN THE MODERN WORLD: INNOVATIONS AND CHALLENGES

**PROCEEDINGS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 15-17, 2025**

**TORONTO
2025**

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Shuplik V. V., Shcherbatyuk N. V., Kuchira Yu. Ya.* 16
RELATIONSHIP BETWEEN REPRODUCTIVE QUALITIES OF
SOWS AND FERTILIZING BOARS OF DIFFERENT BREEDS
2. *Бурикiна С. І., Козут І. М., Жук М. М., Цуркан О. І.* 24
ФРАКЦІЙНО-ГРУПОВИЙ СКЛАД ГУМУСУ ЧОРНОЗЕМУ
ПІВДЕННОГО ЗА СИСТЕМАМИ УДОБРЕННЯ
3. *Мокрієнко В. А., Мокрієнко В. В., Ільченко К. О., Терєбус О. В.* 30
УДОСКОНЕЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ
КУКУРУДЗИ В УМОВАХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН
4. *Мокрієнко В. А., Мокрієнко В. В., Волощук А. Ю., Борисова К. О.* 34
ПРОДУКТИВНІСТЬ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКУ СІВБИ
5. *Сич З. Д., Кубрак С. М., Шубенко Л. А.* 38
ОЦІНКА ОЗИМОГО ЧАСНИКУ ЗА ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ
ОЗНАКАМИ В УМОВАХ КВІТНЕВО-ЧЕРВНЕВИХ ПОСУХ
ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ
6. *Щербатюк Н. В., Шуплик В. В.* 43
ОЦІНКА ВІДТВОРНОЇ ЯКОСТІ КОРІВ ПЕРВІСТОК РІЗНИХ
ЛІНІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

BIOLOGICAL SCIENCES

7. *Галицька Т. Ю., Шелюк Ю. С.* 53
ЕФІРООЛІЙНІ РОСЛИНИ ЖИТОМИРСЬКОГО РАЙОНУ
8. *Сорочинський Л. Л.* 58
ВПЛИВ ВІТАМІНУ Е НА ПРОДУКЦІЮ РИБОФЛАВІНУ
EREMOTHECIUM ASHBYI

MEDICAL SCIENCES

9. *Forkutsa L., Manuilov S.* 63
SILENT DAMAGE: A LITERATURE REVIEW OF RENAL
PAPILLARY NECROSIS IN SICKLE CELL DISEASE PATIENTS
10. *Fratsiian M. O., Tsysar Yu. V.* 70
PSYCHO-PROPHYLACTIC PREPARATION OF PREGNANT
WOMEN FOR COMPLICATED CHILDBIRTH: METHODS AND
EFFECTIVENESS (REVIEW OF MODERN SOURCES)
11. *Kotsiubiichuk Z. Ya., Levchuk O. Ya., Vasiuk A. E.* 76
CORRECTION OF ENDOTHYLE DYSFUNCTION WITH
QUERCETIN IN COMPLEX TREATMENT OF NON-ALCOHOLIC
STEATOGERATITIS AND DIABETIC KIDNEY DISEASE IN
PATIENTS WITH TYPE 2 DIABETES MELLITUS

12. *Kotsiubiichuk Z. Ya., Maksyian O. Yu., Slyvka K. V.* 79
CORRECTION OF FEATURES OF THE CLINICAL COURSE OF
NON-ALCOHOLIC STEATOHEPATITIS AND DIABETIC KIDNEY
DISEASE ON THE BACKGROUND OF A COMPLEX TREATMENT
PATIENTS WITH TYPE 2 DIABETES MELLITUS
13. *Toporivska Ye. M., Semenyak A.* 82
ДИНАМІКА ПОЛОГІВ ТА ПЕРИНАТАЛЬНИХ ВТРАТ ЗА
ПЕРІОД 2020-2024
14. *Ventoniuk V. D., Tsysar Yu. V.* 89
PSYCHOLOGICAL PREPARATION FOR COMPLICATED
CHILDBIRTH: HOW TO COPE WITH UNPREDICTABILITY
(REVIEW OF MODERN SOURCES)
15. *Войтюк А. О., Ващенко В. В., Ширяєва Л. Г., Ячменьова Е. С.* 94
НЕЙРОПЛАСТИЧНІСТЬ ГОЛОВНОГО МОЗКУ ТА ЇЇ РОЛЬ У
ВІДНОВЛЕННІ ПІСЛЯ ІНСУЛЬТУ
16. *Дудник В. М., Кузь О. В.* 99
ВМІСТ ОКРЕМИХ МАРКЕРІВ АКТИВНОСТІ ЗАПАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ПОРУШЕНЬ ГЕМОСТАЗУ ТА
ЇХ ТЯЖКОСТІ У ДІТЕЙ ІЗ ГЕРПЕТИЧНОЮ ІНФЕКЦІЄЮ
17. *Козловська І. М., Шкварковський І. В., Костинян А. І.,
Бакрєв М. В., Богіцой В. М.* 104
РОБОТИЗОВАНА ХІРУРГІЯ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
18. *Колядич Я. О., Уваров О. Г., Біловол А. М.* 111
КАНДИДОЗ СЛИЗОВИХ ОБОЛОНОК У ЖІНОК: НАСЛІДКИ
САМОЛІКУВАННЯ
19. *Коцюбійчук З. Я., Венгрин О. М., Бондарчук В. М.* 114
КЛІНІЧНИЙ ПЕРЕБІГ НЕАЛКОГОЛЬНОГО СТЕАТОГЕПАТИТУ
ТА ДІАБЕТИЧНОЇ ХВОРОБИ НИРОК НА ТЛІ КОМПЛЕКСНОГО
ЛІКУВАННЯ. ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ НА ЦУКРОВИЙ
ДІАБЕТ 2 ТИПУ, МЕТОДИ КОРЕКЦІЇ
20. *Коцюбійчук З. Я., Волошина О. В., Холоденко Є. А.* 117
МЕТАБОЛІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ У ХВОРИХ НА
НЕАЛКОГОЛЬНИЙ СТЕАТОГЕПАТИТ НА ТЛІ ЦУКРОВОГО
ДІАБЕТУ ТИПУ 2 ЗАЛЕЖНО ВІД СТАДІЇ ДІАБЕТИЧНОЇ
ХВОРОБИ НИРОК
21. *Коцюбійчук З. Я., Гнатюк Д. М., Гнатюк І. В.* 120
КОРЕКЦІЯ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ НЕАЛКОГОЛЬНОГО
СТЕАТОГЕПАТИТУ ТА ДІАБЕТИЧНОЇ ХВОРОБИ НИРОК НА
ТЛІ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ
ДІБЕТ ТИПУ 2

22.	<i>Коцюбійчук З. Я., Філінець Д. О., Лакуста Т. М.</i>	123
	МЕТАБОЛІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ У ХВОРИХ НА НЕАЛКОГОЛЬНИЙ СТЕАТОГЕПАТИТ НА ТЛІ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ ТИПУ 2 ЗАЛЕЖНО ВІД СТАДІЇ ДІАБЕТИЧНОЇ ХВОРОБИ НИРОК	
23.	<i>Лимаренко Д. А., Салабай Д. В., Дяченко М. С.</i>	126
	ВПЛИВ ХАРЧУВАННЯ НА РОЗВИТОК ДІТЕЙ У РАННЬОМУ ВІЦІ	
24.	<i>Мельник І. В., Матлюк М. П., Антоневич М. М.</i>	132
	СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ГРИЖ ПЕРЕДНЬОЇ ЧЕРЕВНОЇ СТІНКИ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	
25.	<i>Пандікідіс Н. І., Маслова Н. М., Дунаєва О. В.</i>	143
	ФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ АЕРОБНИХ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ НА АКТИВАЦІЮ НЕЙРОТРОФІЧНОГО ФАКТОРУ ГОЛОВНОГО МОЗГУ	
26.	<i>Печеряга С. В., Максіяні О. Ю.</i>	151
	СУЧАСНЕ ВЕДЕННЯ ІСТМІКОЦЕРВІКАЛЬНОЇ НЕДОСТАТНОСТІ ПРИ БАГАТОПЛІДНІЙ ВАГІТНОСТІ	
27.	<i>Печеряга С. В., Сливка К. В.</i>	157
	ПРЕЕКЛАМПСІЯ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ У ВАГІТНИХ ГРУПИ РИЗИКУ	
28.	<i>Печеряга С. В., Холоденко Є. А.</i>	164
	ПРЕЕКЛАМПСІЯ ЯК ЧИННИК РИЗИКУ ПЕРЕДЧАСНИХ ПОЛОГІВ: СУЧАСНІ УЯВЛЕННЯ ТА КЛІНІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	
29.	<i>Пожевілова А. А., Пожевілова К. В.</i>	170
	ОБГРУНТУВАННЯ ІНТЕГРАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНУ СТОМАТОЛОГІЧНУ ПРАКТИКУ УКРАЇНИ	
30.	<i>Пустова Н. О., Біловол А. М., Шевченко А. В., Верховод А. В.</i>	176
	РОЗАЦЕА: НОВІ КОНЦЕПЦІЇ В ЛІКУВАННІ	
31.	<i>Різниченко О. К., Ярош К. І.</i>	180
	ВПЛИВ МЕНСТРУАЛЬНИХ МІГРЕНЕЙ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ЖІНОК	
32.	<i>Руснак-Каушанська О. В., Сливка К. В., Максіяні О. Ю.</i>	182
	ПНЕВМОНІЯ: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ, СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ	
33.	<i>Скорбач О. І., Максименко О. В.</i>	190
	РІВЕНЬ ОБІЗНАНОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ПРО ВІРУС ПАПІЛОМИ ЛЮДИНИ, ЙОГО НАСЛІДКИ ТА ВАКЦИНАЦІЮ	
34.	<i>Тихонова Л. В., Васильєва С. І.</i>	194
	ТРЕМОР І М'ЯЗОВА СЛАБКІСТЬ У МОЛОДІ – ОСОБЛИВОСТІ СПОСОБУ ЖИТТЯ	

35.	<i>Толок К. В., Ющик Ю. В.</i>	201
	ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ДЦП: ОГЛЯД ЕФЕКТИВНОСТІ ВОЙТА-І БОБАТ-МЕТОДИК ЗА СУЧАСНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ	
36.	<i>Хоменко І. М., Чешко Я. М., Івахно О. П., Голубка О. С.</i>	211
	ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД ЗА ПОШИРЕНІСТЮ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	
37.	<i>Черкашин Г. О., Денисенко К. О., Біловол А. М.</i>	218
	ІНФЕКЦІЇ, ЩО ПЕРЕДАЮТЬСЯ СТАТЕВИМ ШЛЯХОМ У ПІДЛІТКІВ: ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА	
38.	<i>Шмуліч О. В., Рзаєва Нурай Асаф кизи</i>	223
	ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИНДРОМУ ХАТЧІНСОНА-ГІЛЬФОРДА ТА ВЕРНЕРА	
39.	<i>Шумейко О. В., Абрамова В. В.</i>	226
	ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ЛІКУВАННЯ ПТСР: РОЛЬ 3,4- МЕТИЛЕНДІОКСИМЕТАМФЕТАМІНУ (MDMA), КЕТАМІНУ ТА ПСИЛОЦИБІНУ В ПСИХОДЕЛІЧНІЙ ПСИХОТЕРАПІЇ	
40.	<i>Шумейко О. В., Богданова Т.</i>	239
	АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ (ПТСР) У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	
41.	<i>Шумейко О. В., Громей М.</i>	245
	L-ТЕАНІН ЯК ПРИРОДНИЙ НООТРОП: НЕЙРОФАРМАКОЛОГІЧНІ ЕФЕКТИ, КЛІНІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ	
42.	<i>Яремчук Л. В., Голімбевська В. В., Толстая А. О.</i>	250
	НЕБЕЗПЕКА ВИКОРИСТАННЯ АНТИПСИХОТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ	
PHARMACEUTICAL SCIENCES		
43.	<i>Єрьомченко О. О.</i>	255
	ТАРГЕТНА ДОСТАВКА ЛІКІВ	
44.	<i>Колосова І. І., Зуггаг Фатіма Еззахра</i>	260
	ВПЛИВ РОСЛИННИХ НООТРОПІВ НА КОГНІТИВНІ ФУНКЦІЇ: ФАРМАКОГНОСТИЧНИЙ ОГЛЯД	
45.	<i>Сніжчинський С. П., Дроздова А. О., Давтян Л. Л., Дорошенко І. Ю., Дмитренко О. П., Місюра А. І.</i>	269
	МІКРОСКОПІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ У ФОРМІ ГУБОК МЕДИЧНИХ	
TECHNICAL SCIENCES		
46.	<i>Bezvesilna O., Nechai S., Tolochko T.</i>	273
	OPTICAL ELECTRONIC ACCELEROMETER	

47.	<i>Fialko N., Dinzhos R., Meranova N., Sherenkovskiy Ju.</i>	284
	PATTERNS OF CHANGE IN DENSITY OF POLYMER NANOCOMPOSITES FROM TEMPERATURE	
48.	<i>Sadykov Farabi</i>	290
	APPLICATION OF MACHINE LEARNING TOOLS IN FORMULA-1 PIT STOP OPTIMIZATION AND STRATEGIC DECISION-MAKING	
49.	<i>Yavorskyi O., Korchak B.</i>	298
	DETERMINING THE COMPOSITION OF WASTE MINERAL MOTOR OILS USING SPECTRAL ANALYSIS METHODS	
50.	<i>Zhurylo S. V., Bratsiuk O. Yu.</i>	301
	SOME ISSUES IN THE ANALYSIS OF REACTION FORCES IN MECHANISMS	
51.	<i>Абдуласев А. А., Бобиль Б. В.</i>	307
	КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕКСТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ З ВИКОРИСТАННЯМ МОДЕЛІ LBL2VEC	
52.	<i>Аміруллоєв Р. С., Скинар Ю. Є., Скинар І. В., Бутиріна Т. Є., Гура Д. В.</i>	310
	ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОЛІТИЧНОГО ВИДІЛЕННЯ НІКЕЛЮ ІЗ МЕТАНСУЛЬФОНАТНОГО РОЗЧИНУ ВИЛУГОВУВАННЯ	
53.	<i>Буряс М. В., Базурін В. М.</i>	313
	СТРУКТУРА ТА АРХІТЕКТУРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ НАУКОВОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ	
54.	<i>Вишотравка Д. В.</i>	317
	РЕКРУТЕР-АСИСТЕНТ НА ОСНОВІ СЕМАНТИЧНОЇ ПОДІБНОСТІ	
55.	<i>Дмитрів І., Рудий І.</i>	325
	ОГЛЯД СИСТЕМ АВТОМАТИЧНОГО ПАРКУВАННЯ	
56.	<i>Комкова О. А., Маслеников М. Б.</i>	328
	ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ МОДЕЛЕЙ В ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ ТА БЕЗПЕКИ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	
57.	<i>Кошеля Я. В.</i>	333
	ПРОЄКТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ АНАЛІЗУ РИНКУ НЕРУХОМОСТІ	
58.	<i>Низова М. Є.</i>	341
	РОЗРОБКА ІННОВАЦІЙНОГО КЛАСИФІКАТОРУ ПРОПАГАНДИ В НОВИНАХ В РАМКАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	
59.	<i>Павлюк Д. О.</i>	350
	ПРОТИДІЯ АКТИВНИМ ЗАВАДАМ У SDR-СИСТЕМАХ СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
60.	<i>Пасічник В. В., Яромич М. В.</i>	353
	МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ВЕЛИКИХ МОВНИХ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ПРЕДМЕТНОЇ ОБЛАСТІ “ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ”	

61. *Рябоконь В. В.* 359
ІНТЕГРАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ЕТИЧНОГО ТЕСТУВАННЯ ІІІ В
ТЕХНІЧНІ СТАНДАРТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
62. *Симакова О. А., Соловьева К. С., Rogovoy Г. В.* 367
ВЛИЯНИЕ ДОБАВКИ МОРСКОЙ КАПУСТЫ НА
КАЧЕСТВЕННЫЕ И СТРУКТУРНО-МЕХАНИЧЕСКИЕ
ПОКАЗАТЕЛИ ДРОЖЖЕВОГО ТЕСТА
63. *Тищенко І. А., Леоненко О. І.* 376
РОЗРОБКА СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ З
ІНТЕГРАЦІЄЮ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ ТА ЗАХИСТОМ ДАНИХ
КОРИСТУВАЧІВ
64. *Фролов О. М.* 379
ВИГОТОВЛЕННЯ ВАРИКАПІВ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДІВ
САМО-СУМІЩЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ШАРІВ

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

65. *Nikolenko V., Makogon O., Pysana O.* 383
MATHEMATICAL MODELS OF KNOWLEDGE ASSESSMENT
66. *Андреева Н., Варшамов А., Андреев С., Муравьёв В.* 390
ВИКОНАННЯ СТУДЕНТАМИ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ
ОНЛАЙН (МОДЕЛЮВАННЯ ВИСОКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ
УСПІШНОСТІ)

GEOGRAPHICAL SCIENCES

67. *Кропив'янський А. В.* 399
ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВО-КОМУНІКАТИВНОЇ
ПОЛІТИКИ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

GEOLOGICAL AND MINERALOGICAL SCIENCES

68. *Медведєв О. Ю., Медведєва О. О.* 404
ЯКІСТЬ ВОДИ В ВОДОСХОВИЩАХ ТРАКТУ: КОЗІЙСЬКЕ –
НЕРУШАЙСЬКЕ – ДМИТРІВСЬКЕ – КАГАЧСЬКЕ –
ВИНОГРАДІВСЬКЕ І ОЦІНКА ЇЇ ЯКОСТІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ
ЗРОШЕННЯ

ARCHITECTURE

69. *Глущенко А. І., Дерев'яга В. О., Хаменко О. О.* 412
МУЛЬТИФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК
ІНСТРУМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ У МІСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ
70. *Дорохіна Г. І., Васильєв Д. В., Чмир А. А.* 416
ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ АПАРТАМЕНТІВ ЯК
ЧАСТИНИ СТРУКТУРИ ТЕХНОПАРКУ
71. *Пилипчук Д. В.* 424
ГНУЧКІСТЬ ТА АДАПТИВНІСТЬ: АРХІТЕКТУРА ДЛЯ
МІНЛИВОГО КЛІМАТУ

72.	<i>Сулик Т. Р., Будняк Д. І.</i> ФАКТОР СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В АРХІТЕКТУРІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ	428
PEDAGOGICAL SCIENCES		
73.	<i>Habora L.</i> COMPARATIVE ANALYSIS OF INCLUSIVE EDUCATION IN UKRAINE AND THE UNITED STATES OF AMERICA: EXPERIENCE, CHALLENGES, AND PROSPECTS	435
74.	<i>Kuznietsova G. P.</i> APPLICATIONS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TEACHING ENGLISH TO HIGHER TECHNICAL AND HUMANITIES UNIVERSITY STUDENTS	442
75.	<i>Semenenko S. B., Savchuk T. P., Slobodian K. V., Dzhuriak V. S., Chernei N. Ya.</i> FEATURES OF SUPERVISORY WORK WITH MEDICAL STUDENTS IN THE JUNIOR COURSES	451
76.	<i>Volkova O., Akhmad I., Moiseienko S., Lysenko T.</i> PERSONALITY-ORIENTED ESP TEACHING IN ONLINE ENVIRONMENTS: CHALLENGES AND STRATEGIES	456
77.	<i>Zhukova A., Halchenkova M., Mezhenyi S.</i> THE ROLE OF ENGLISH IN THE PROFESSIONAL ACTIVITIES OF MODERN MILITARY PERSONNEL	460
78.	<i>Андреса Н., Варшамов А., Андрес С., Муравьёв В.</i> ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ РОЗВ'ЯЗУВАННІ ЗАВДАНЬ З ФІЗИКИ У ЗВО	464
79.	<i>Білошицька Т. Ю.</i> КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ»	470
80.	<i>Власенко Н. П., Пономаренко О. Ю., Самаріна М. А.</i> ВИШИВАНКА – ІДЕНТИФІКАТОР УКРАЇНЦЯ	474
81.	<i>Власова Т. Л., Любич Т. Я.</i> НАВЧАЛЬНА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	478
82.	<i>Гавриш Н. В., Кондратець І. В.</i> ГОТОВНІСТЬ ВИХОВАТЕЛІВ І МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОЛІ ТРАНСЛЯТОРІВ ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	483
83.	<i>Дзямко Т. В., Пиринець М. В., Русин Є. О.</i> КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	493

84. *Захарова Г. В.* 499
ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ПЕДАГОГІЧНА
ТОЛЕРАНТНОСТЬ»
85. *Кошляк М. А.* 505
ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ
86. *Мокроменко О. В.* 509
ВНЕСОК ПРОСВІТЯНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БРИТАНСЬКОЇ ТА
НАЦІОНАЛЬНОЇ НАРОДООСВІТНІХ ГРОМАД У СПРАВУ
ЗАСНУВАННЯ ЄДИНОЇ МАСОВОЇ МЕРЕЖІ ЗАКЛАДІВ
ЕЛЕМЕНТАРНОЇ ОСВІТИ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ ХІХ СТ.
87. *Олексін Ю. П., Сокаль В. А., Шевчук Т. Є., Якубовська С. С.* 515
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ
НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ
88. *Савастру Н. І., Муравська Г. О., Безугла Я. І.* 524
СИНЕРГІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ЯК РЕСУРС
ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ
89. *Тищенко М. А.* 528
USING TASKS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING
90. *Файденко С. Р.* 534
ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ПРОЦЕС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
91. *Чепсєва Н. М., Золотухіна Н. О., Тарабан Л. П., Жмура О. В.* 538
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ІГОР

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

92. *Feldman Yu.* 543
IMPULSIVITY AS A PREDICTOR OF DIGITAL ADDICTION
FORMATION IN THE ADOLESCENT ENVIRONMENT
93. *Андрійчук І. П., Андрійчук С. Ю.* 548
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМОСТАВЛЕННЯ
СТАРШИХ ПІДЛІТКІВ
94. *Горбачова Ю. Ю., Бондаревич С. М.* 555
ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ВІКОВИХ СЕНСОРНИХ ЗМІН НА
СПРИЙНЯТТЯ СТРЕСУ В ОСІБ З РІЗНИМИ ТИПАМИ
ТЕМПЕРАМЕНТУ
95. *Закусило А. В.* 561
ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ЧЛЕНІВ РОДИН
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
96. *Кольман-Коваль І. В., Бондаревич С. М.* 565
ВПЛИВ РІВНЯ СТРЕСУ ОСОБИСТОСТІ НА КОГНІТИВНІ
ФУНКЦІЇ ФАХІВЦІВ МОРЕГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

97. *Максим О. В., Рябовол Т. А.* 574
КОРЕКЦІЯ ЕКЗИСТЕНЦІЙНОЇ КРИЗИ У ПІДЛІТКІВ, ЩО
ПЕРЕЖИЛИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНУ ТРАВМУ
98. *Олійник В. В.* 582
ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД У КОНТЕКСТІ
ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ: МОЖЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ДОПОМОГИ
99. *Шиделко А. В., Мончак В. О.* 590
БІОПСИХОСОЦІАЛЬНА ПРИРОДА ЩАСТЯ В КОНТЕКСТІ
СУЧАСНОГО СВІТУ

ART

100. *Грицун Ю. М.* 599
ПОЕТИЧНІ ТЕКСТИ У ФОКУСІ КАМЕРНО-ВОКАЛЬНОЇ
МУЗИКИ М. ЛИСЕНКА (НА ПРИКЛАДІ СОЛОСПІВУ
«РОЗВІЙТЕСЯ З ВІТРОМ»)
101. *Жаркіх Т. В.* 603
ПРООБРАЗ КАРМЕН У MÉLODIE «ГІТАРА» Ж. БІЗЕ
102. *Радченко А. О., Карпова І. Ю., Ващенко С. В.* 607
ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ М. Д. РАЄВСЬКОЇ-ІВАНОВОЇ ТА
О. М. БЕКЕТОВА В ПРОЄКТІ «ЧАСОВІ ПАРАДОКСИ. ОБРАЗНА
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕАЛЬНИХ ОСОБИСТОСТЕЙ В РІЗНИХ
СТИЛЯХ»
103. *Резнік О. С.* 612
ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ ДІАЛЕКТИЧНОЇ ЄДНОСТІ
ПРИРОДИ І БУТТЯ ЛЮДИНИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
ХУДОЖНЬОМУ МИСТЕЦТВІ

HISTORICAL SCIENCES

104. *Чернуха О. В., Піскуровська Ю. І., Сущенко В. О.* 624
ХОРТИЦЯ – СКАРБНИЦЯ АРХЕОЛОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ

LITERATURE

105. *Кузнецов Ю. Б.* 631
ХУДОЖНЯ ДЕТАЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ МЕТОДОЛОГІЧНОГО
АНАЛІЗУ ТВОРУ

POLITICAL SCIENCES

106. *Зернецька О. В.* 639
НАЦІОНАЛЬНА САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ КРАЇН
СПІВДРУЖНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ НОВОЇ ЗЕЛАНДІЇ)
107. *Стеців І. С., Марголич Р. І.* 649
ДОСВІД РОЗВИТКУ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ У КРАЇНАХ
АЗІЇ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

PHILOLOGICAL SCIENCES

108.	<i>Issina Gauhar Ilikeshevna, Makatov Rauan Muratovich</i>
ON THE PROBLEM OF COGNITIVE MODELING OF LINGUISTIC
CONSCIOUSNESS	653
109.	<i>Kauza I., Voronovska A., Vozniak A.</i>
THE CONCEPT OF SLANG AND ITS LINGUISTIC FEATURES	658
110.	<i>Kosylo N. V., Matliuk M. P.</i>
IMPORTANCE OF MEDIA LITERACY AND MEDIA EDUCATION
AMONG STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	662
111.	<i>Бас-Кононенко О. В., Савченко К. В.</i>
ОРФОЕПІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЦЕНІЧНОГО МОВЛЕННЯ	674
112.	<i>Дмитрошкін Д. Е.</i>
ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СПОРТИВНОГО
ЖАРГОНУ В АМЕРИКАНСЬКОМУ СПОРТИВНОМУ
МЕДІАДИСКУРСІ	679
113.	<i>Карпенко М. Ю., Комищенко В. І.</i>
ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В
КОНТЕКСТІ ТОКСИЧНИХ СТОСУНКІВ	689
114.	<i>Півень О. Б., Фенюк А. М. Р.</i>
РОЛЬ ЛІНГВІСТИЧНИХ ІННОВАЦІЙ У СУЧАСНІЙ ФІЛОЛОГІЇ	695
115.	<i>Репушевська І. І.</i>
АНАЛІЗ МОВЛЕННЄВОЇ ОСОБИСТОСТІ ПЕРСОНАЖІВ НА
БАЗІ ПАРАДИГМИ ЇХ ВЕРБАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК	700
116.	<i>Рубаняк О. М., Романишин Н. І.</i>
ЛІНГВОКОГНІТИВНІ МОДЕЛІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ
ДИСКУРСІ	705
117.	<i>Смушак Т. В.</i>
КОНЦЕПТУАЛЬНІ МЕТАФОРИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТЕМАТИКИ У
СУЧАСНОМУ ФРАНЦУЗЬКОМУ МЕДІАДИСКУРСІ (НА
МАТЕРІАЛІ ВИДАННЯ LE MONDE)	710
118.	<i>Стасюк В. М.</i>
РЕДАГУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕКСТУ: ВИКЛИКИ ТА
ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	714
119.	<i>Шаркань І. Ф., Якубишин М. В.</i>
ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВІДЕО У ВИКЛАДАННІ
ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН: ДОСВІД СТВОРЕННЯ ТА
ІНТЕГРАЦІЇ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ	719
120.	<i>Шастун М. О.</i>
ОСОБЛИВОСТІ ТА ТИПОЛОГІЯ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	724

PHILOSOPHICAL SCIENCES

121.	<i>Kyianytsia Ye. V., Fedorit S. F., Tapol K. S.</i>
"IN PRACE OF FOLLY" AS A MIRROR OF HUMANITY:
REFLECTIONS ON ERASMUS'S SATIRE	732
122.	<i>Тодорова С. М.</i>
САМОТНІСТЬ ЯК ФІЛОСОФСЬКА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ
МОЛОДІ	736

ECONOMIC SCIENCES

123.	<i>Panasiuk I., Lastovytskyi V., Zamyatny A.</i>
THE IMPACT OF WAR ON MANAGEMENT PRACTICES:
DEVELOPMENT OF INNOVATIVE SECURITY	738
124.	<i>Блащак Б. Я.</i>
КИЇВ ЯК МІСТО КЕЙСІВ	742
125.	<i>Гарасимлюк М. В., Левицька О. М.</i>
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БІЗНЕС МОДЕЛІ НА
ПІДПРИЄМСТВІ	745
126.	<i>Гетьман О. О., Хрусьов А. О., Кочержина Д. Д.</i>
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ОСНОВА ВИЗНАЧЕННЯ
ВПЛИВУ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ДІЯЛЬНІСТЬ
ОРГАНІЗАЦІЇ	752
127.	<i>Іванов А. М.</i>
ГІБРИДНІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ
ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ	757
128.	<i>Колодяжний В. В.</i>
СУТНІСНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	764
129.	<i>Колодяжний О. В.</i>
РИНОК СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	768
130.	<i>Кондрат О. Б.</i>
ДИНАМІКА ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ
УКРАЇНИ (2020–2024)	771
131.	<i>Коробченко І. С.</i>
ДЕЯКІ АСПЕКТИ БРЕНДИНГУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	781
132.	<i>Марченко О. А., Пікуш О. В.</i>
МЕХАНІЗМИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	785
133.	<i>Устіловська А. С., Восвило О. О.</i>
КОНТРОЛЬ ПЕРСОНАЛУ: ОСОБЛИВОСТІ, ВИДИ ТА
ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ	789
134.	<i>Устіловська А. С., Раздобірєєв В. М.</i>
АНАЛІЗ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ТЕОРІЙ МОТИВАЦІЇ В
КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	792

LEGAL SCIENCES

135. *Блащак Б. Я.* 796
ДОГОВІР 943
136. *Гейда О. І.* 801
ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У
ФІНАНСОВОМУ ПРАВІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ
ВДОСКОНАЛЕННЯ
137. *Дроздовська А. Л.* 806
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ
МАЙНОВИХ ПРАВ
138. *Зубарева А. Є., Макаревич Д. Р.* 810
ШТУЧНЕ ПЕРЕРИВАННЯ ВАГІТНОСТІ: СПІВВІДНОШЕННЯ
ПРАВА ЖІНКИ НА ЗАКОННИЙ АБОРТ ТА ДЕРЖАВНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ
139. *Кузьменко О. Ю.* 816
ПРОБЛЕМАТИКА ВІДПОВІДНОСТІ УМОВ ПРАЦІ НА
МОРСЬКИХ СУДНАХ МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ
140. *Плекан О. Ю.* 821
ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНІ ВІДНОСИНИ У КОНТЕКСТІ
СЬОГОДЕННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД
141. *Сорока А. Л.* 827
ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДАПТАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄС У СФЕРІ
ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ
142. *Стратінський Д.* 841
ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ ІНСТИТУЦІЙ НА ФІНАНСОВИЙ
СТАН УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ
143. *Стратінський І., Бевз О. В.* 845
ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ В МЕЖАХ
НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ: ЗАКОНОДАВСТВО ТА СУДОВА
ПРАКТИКА
144. *Юренко С. О.* 850
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ
ВЛАДИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

**ГОТОВНІСТЬ ВИХОВАТЕЛІВ І МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОЛІ
ТРАНСЛЯТОРІВ ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ
ЛІТЕРАТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАННЬОГО
І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Гавриш Наталія Василівна,

д. пед наук, проф., професор

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Кондратець Інна Вікторівна,

к. пед. наук, доцент

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Анотація. Авторами представлено окремі результати проведеного обстеження рівнів читацької культури вихователів та майбутніх вихователів, яке було проведено межах дослідження Всеукраїнського рівня; стисло окреслено психологічно-педагогічний простір для зростання їхньої читацької мотивації та прагнення до ефективного планування й організації літературної діяльності дітей раннього і дошкільного віку.

Ключові слова: рівні читацької культури, ціннісне ставлення до книги, читацька мотивація, вихователі закладів дошкільної освіти, майбутні вихователі.

Введення. Соціально-економічні та політичні перетворення, що відбуваються в українському суспільстві, докорінно змінили й орієнтації в галузі освіти на тлі утвердження гуманістичної та націоцентричної парадигми. Сучасна освітня філософія визначила якості головної стратегії спрямування освітнього процесу на формування духовного світу особистості, загальнолюдських цінностей, розкриття потенційних можливостей і здібностей дитини. Зазначене актуалізує формування в молодого покоління, починаючи з перших років життя, не лише споконвічних цінностей як підґрунтя становлення

окремої особистості, а й умови соціокультурного розвитку суспільства загалом. Безперечно, головною умовою формування читацького інтересу в дітей є спроможність, готовність і прагнення дорослих, які дотичні до їхнього розвитку й виховання – педагогів і батьків – бути трансляторами культури, зокрема художнього слова. Проте, результати психолого-педагогічних досліджень засвідчують зменшення ролі книги в житті сучасної родини, недостатній рівень читацької культури батьків і вихователів, мінімізацію місця книги в освітньому просторі закладу дошкільної освіти, що нівелює виховний вплив художнього слова загалом.

Відтак, актуальною наразі є проблема якісної підготовки майбутніх вихователів до здійснення супроводу літературної діяльності дітей раннього і дошкільного віку й, найголовніше, чи можуть здобувачі вищої освіти самі транслювати високий рівень читацької культури.

Мета роботи полягає тому, щоб представити результати проведеного обстеження рівнів читацької культури вихователів та майбутніх вихователів, яке було проведено межах дослідження Всеукраїнського рівня, на основі визначених критеріїв, показників; окреслити психологічно-педагогічний простір для зростання їхньої читацької мотивації та прагнення до ефективного планування й організації літературної діяльності дітей раннього і дошкільного віку.

Матеріали і методи. Доцільність звернення до вибраної проблеми підтверджується низкою нормативних документів (законами України «Про освіту» [3], «Про дошкільну освіту» [4], «Про охорону дитинства», Державним стандартом дошкільної освіти), чинних комплексних освітніх програм, у змісті яких наголошується на особливому значенні літератури і фольклору як надзвичайно ефективних освітньо-виховних засобів.

Численні дослідження з історії культури, літературознавства, фольклористики, присвячені вивченню різних аспектів художнього слова. Зокрема твори фольклору, що органічно поєднують напарування різних історичних епох (від витворів первісного сприйняття дійсності до символічного

й філософського переосмислення); твори дитячої літератури і фольклору зберігають архаїчні елементи, про що свідчать засоби художньої образності, фабули (Б. Андрєєва, С. Панків, М. Пономаренко, С. Савічева, Є. Соколов та інших).

Різноманітні аспекти виховної системи казок, віршів, оповідань, їх педагогічна спрямованість знайшли глибоке осмислення у творчості таких українських письменників і педагогів, як Г. Сковорода, І. Франко, С. Русова, Н. Забіла, О. Іваненко, В. Сухомлинівський [1; 6]. Розглядаючи твори літератури і фольклору крізь призму їх навчально-виховних можливостей можна твердити, що вони органічно увійшли у світ дитини, допомагають їй вчитися і вдосконалюватися, переносити у сферу реалій вимріяне і такі бажані дива, коли долаються будь-які труднощі й страхи, негативні імпульси. Автори високо цінували українські народні казки за багатство ідейного змісту, їх пізнавально-дидактичну сутність і незмінну художню виразність, відбирали, адаптували та самі створювали літературні твори для дітей. В їх роботах відзначається, що правильне використання творів літератури і фольклору сприяє включенню дитини в діалог з культурою, усвідомленню нею причетності до українського народу [1; 5; 7].

Результати і обговорення. Аналіз проведених наукових розвідок з теми та наявного практичного досвіду забезпечив теоретичні засади інноваційного проєкту Всеукраїнського рівня з проблеми формування читацької культури дітей дошкільного віку, що розгорнуто з початку 2025 року в 19-ти закладах дошкільної освіти чотирьох областей та в шести педагогічних університетах України. У межах означеної дослідної роботи було проведено обстеження рівнів читацької культури вихователів і майбутніх вихователів на основі визначених критеріїв і показників сформованості читацької культури. Було визначено такі критерії: *емоційно-оцінний критерій* (з показниками: орієнтування у власних враженнях від книги й читання; виявлення певних емоцій під час читання/слухання; наявність стійкого інтересу до читання і прагнення бути транслятором читацької культури для колег, батьків

вихованців, дітей); *рефлексійний критерій* (його показниками є: усвідомлення засвоєних цінностей і традицій щодо книги в батьківській родині; визначення власних пріоритетів у читанні; оцінювання своїх дій стосовно літератури в майбутньому); *діяльнісний критерій* (показники: системність у виборі книг і наявність читацьких ритуалів у життєдіяльності; уміння й навички ознайомлення дітей із літературними творами; наявність запитів на власне професійне вдосконалення в площині організації літературної діяльності з вихованцями).

З метою дослідження рівнів читацької культури майбутніх вихователів, на основі застосування авторського опитувальника «Книжка у Вашому особистому та професійному житті», було обстежено 241 здобувач вищої освіти спеціальності «Дошкільна освіта» та 221 вихователь закладів дошкільної освіти, які брали участь в експерименті.

Коротко представимо окремі результати опитування. Майже половина (47,5%) опитаних вихователів на запитання про роль книги у їхньому житті (за шкалою від 1 до 5, де 1 – незначна роль і вплив, а 5 – надзвичайна роль і особливий вплив) поставили 5 в якості відповіді і ще 26,2% оцінили роль книги у своєму житті у 4. На жаль, книга посідає особливе місце в житті лише 22% студентів. Тобто, на 25% цей показник нижчий стосовно покоління двадцятирічних. Цей результат підтверджено і в показниках байдужого ставлення до книги. Так, оцінку 1 і 2 було поставлено чотирма відсотками вихователів та десятьма (!) відсотками студентів, що, на нашу думку, є жахливим показником, з огляду на роль педагога як транслятора дітям культури.

Наступне запитання спрямовувалося на визначення того, які ритуали, пов'язані з книгою, є в житті вихователів і майбутніх педагогів. Аналіз відповідей вихователів і студентів засвідчив доволі бідний репертуар ритуалів читання і певні відмінності у традиціях і звичках чинних педагогів та студентів, представників іншого, більш молодого покоління. Зокрема, серед тих, хто здійснює певні ритуальні дії, пов'язані з книгою, 67% вихователів та 56,4% студентів зазначили, що читають перед сном; проте 12% студентів і лише 6,3%

вихователів звикли читати уранці. Відмінності можуть бути пояснені сімейним станом останніх, завантажених іншими ранковими справами. Звичка читати в транспорті притаманна лише 14% вихователів, у сучасної молоді ці показники трохи вищі - 27% студентів. Традиції купувати книги в книгарні зберігаються, тому відповіді вихователів і майбутніх вихователів збігаються і складають 50%. Як і традиція дарувати книгу зберігається майже у сорока відсотків студентів і майже стільки ж вихователів. Респонденти зізнавались, що переважно читають у вільний час, якщо дуже зацікавило, коли скучно або коли є сильне бажання.

Одне із запитань анкети спрямовувалося на виявлення читацьких пріоритетів вихователів і майбутніх педагогів. Аналіз відповідей опитуваних засвідчив, що читацькі пріоритети збігаються. Опитувані надають пріоритети в читанні творам українських письменників (43% – у студентів, 47,2% у вихователів). Серед пріоритетів і у студентів, і у вихователів твори сучасної зарубіжної літератури (відповідно 44% – студенти і 48% – вихователі) зарубіжних письменників. Схожим виявився і вибір напрямів літератури: у пріоритеті твори художньої літератури (відповідно 33% – студенти і на 10% більше у вихователів художня література; література нон-фікшн у пріоритеті у 34% студентів і 36% вихователів. Інші жанри літератури (фентезі, фантастика, хорор, комікси, християнські та професійні твори) було названо в поодиноких випадках.

Важливо було проаналізувати рефлексії опитаних стосовно місця літератури серед родинних цінностей та родинних читань у батьківській сім'ї. Адже відомо, що традиції родини мають значний вплив на ціннісні пріоритети людини протягом всього її життя. Результати анкетування висвітлили тенденцію до зниження ролі книги як цінності. Так, якщо у 43,4% література є однією з важливих цінностей у батьківській родині вихователів, то у студентів як представників молодшого покоління цей відсоток складає на десять відсотків менше. Зате засобом приємного дозвілля книга була у 49,3% вихователів і 46,3% студентів. Традиційно книга в родинях, яка виховувала дітей, була інструментом навчання, тому відповіді студентів і вихователів щодо

того збігаються і складають 32%. Виявлено зв'язок між тенденцією до зниження ціннісного ставлення до книги у студентів та місцем книги у їх батьківських родин: якщо батьки вихователів не виявляли ціннісного ставлення до книги у 21% випадках, то в родин студентів число таких батьків становило 35%. Таке ставлення відбилося і тому, що майже у 45% випадках ніколи не було родинних читань і час від часу вони траплялися ще в 38% родин. Отже, результати проведеного опитування засвідчують вплив традицій родини на ціннісне ставлення до книги у дітей, яке зберігається потім і в дорослому житті.

Утішними виявилися дані щодо готовності вихователів і студентів прищепити власним дітям і вихованцям почуття залюбленості в книгу (позитивні відповіді склали понад 90%). Решта 10% обумовлює власну спроможність конкретними обставинами / умовами: «так, але не у великій кількості», «якщо їх це буде цікавити», «якщо дитина сама виявить бажання», «спробую зацікавити», «можливо».

Водночас опитування виявило не лише ціннісне ставлення до книги та літературні пріоритети вихователів і майбутніх вихователів, а й володіння осучасненими методичними підходами до організації літературної діяльності дітей. Так, відповіді вихователів і майбутніх вихователів засвідчили їх налаштованість переважно на регламентований процес взаємодії дітей з художнім словом: на їх думку, форми ознайомлення вихованців із літературними текстами у тижневому освітньому плані мають проводитись кілька разів на тиждень – 57%; кожний день – 20%; один раз на тиждень – 13%, коли як – 21%. Майбутні вихователі виявили найбільше готовність до інтонаційного читання та декламування (понад 80% опитаних), інсценізації художніх творів (47%). Втім обізнаність з методичними інноваціями виявилася на недостатньому рівні. Отже, високий рівень сформованої читацької культури продемонстрували 15% майбутніх вихователів, середній рівень – 48%, низький – 37%.

Аналіз результатів опитування висвітлив необхідність наполегливої, глибокої, рефлексійної активізації системи засобів, методів і прийомів

зацікавлення студентів процесом читання і захопленням у книжку; надав підстави визначити психолого-педагогічні умови для формування високого рівня читацької культури майбутніх вихователів з проєкцією на фахову готовність планувати й організовувати літературну діяльність з дітьми раннього й дошкільного віку: – *створення певного літературно-педагогічного простору, із дотриманням системного, текстоцентричного, культурологічного, особистісно зорієнтованого та діяльнісного підходів*, за допомогою якого гарантувалися би: – забезпечення домінантного, пріоритетного, значущого місце і роль книги в життєдіяльності дорослих і вихованців; – розмаїття літературного репертуару (твори українських і зарубіжних письменників – класиків і сучасних, різні жанри художньої літератури (романи, повісті, оповідання, есеї, новели, казки, вірші, фольклор, байки, легенди, фентезі) та нон-фікшн літературу енциклопедичного, філософського і психологічного спрямування; – задоволення інтересів і запитів дорослих і дітей різними видами книжкової продукції в друкованому, електронному форматах; – можливість обміну дорослих і дітей враженнями й емоціями від прочитання / прослуховання творів); – інтеграція літературної та ігрової й мистецько-творчої діяльності (художні тексти сублімуються в різних іграх, у малюванні / ліпленні / аплікації, інсценуються і відображуються в інтонаційних і пантомімічних етюдах, втілюються в музичних творах і композиціях); – *реалізація трикомпонентної моделі формування читацької культури*; – аксіологічний компонент (сукупність педагогічних, етично-естетичних і націоцентричних цінностей; психолого-педагогічні знання, розширена картина світу й розвинуте мислення; високий рівень педагогічної рефлексії, потреба в самовдосконаленні); – регулятивний компонент (комплекс дій, що спрямований на педагогічна техніка, технологія професійного спілкування); – особистісно-творчий (наміри, інтереси, здібності, соціальний досвід, уміння застосовувати нестандартні, оригінальні рішення особистісних і педагогічних задач, міра соціальної активності); – *система методів, прийомів, інноваційних технологій і форм взаємодії учасників освітнього процесу*; – формати для самомотивації й

мотивації читання майбутніх педагогів: «Читацький клуб», «Книгообмін» / «Букросинг», буктрейлери, «літературні новинки», «рефлексійний щоденник читацьких вражень», «літературні вітальні», «літературні п'ятихвилинки» та ін.; – засоби для фіксації змін: рефлексійні щоденники («Рефлексійний щоденник моїх читацьких вражень»; «Фіксування власних емоцій на активності дітей із книжкою»; «Фіксація емоційних реакцій дітей і батьків в активностях, пов'язаних з книжкою»; «Безпосередні та опосередковані форми взаємодії з художніми текстами»); «Таблиця перемог і «стрілочкою» («стрілочки» – сфера розвитку, деструктивний досвід, який за допомогою рефлексії перетворюється в майбутню перемогу); – профільні літературні методи (біографічний, рефлексійний, евристично-пошуковий / дослідницький, метод метафори, творчий, метод коментованого читання); – ефективні прийоми: рефлексійні, творчо-рефлексійні, евристично-пошукові запитання; «інтерв'ю / автоінтерв'ю», «кубик», «крісло оповідача», «крісло спогадів», «мікрофон», «рольовий етюд», «віщун», «машинна часу», хвилина тиші», «кишенька з таємницями», «коло ідей», «спіймай помилку», «ланцюжок слів», «3Д навушники» / та ін.; – інноваційні технології («Технологія літературно-творчих ігор “Казкові стежиночки”» (Н. Гавриш); «Технологія колективного сюжетоскладання на основі літературних текстів» (Н. Гавриш) [2]; «Технологія літературних проєктів» (Н. Гавриш, І. Кіндрат); «Технологія рефлексійного підходу до взаємодії з художнім текстом» І. Кондратець) та ін.); – форми взаємодії з дітьми: літературні полілоги / дебати / тематичні маніатюри; сторітелінг; літературна вікімедія, літературні ігри / настільні ігри / вікторини; літературні вітальні / розваги; філософські години (читання великих за обсягом творів із зупинками та обговоренням); мінітеатр, ритуали «Читасмо разом», «Декламуємо разом», «Віршовані руханки» тощо; – форми взаємодії з батьками: клуби «батьківської еліти», «батьків-ентузіастів родинного читання», «родинної мудрості наших бабусь і дідусів»; студії «Дитяча бібліотека», «У країні непрочитаних дитячих книжок» «Книжковий меридіан», «Літературний волонтер», «Літературні чаювання»; зустрічі з дитячими письменниками

(хакатони); майстерки, тренінги, презентаційний меседж «А я роблю так...» тощо; творчі проєкти: «Поетична скарбничка» (складання віршів разом із дітьми); «Творча скарбничка» (створення казки за початком або сюжетом потішки, мирилки, лічилки, віршика); «Літературна скарбничка» (придумування нового фіналу до казки; «Сімейна ігротека»: придумування літературних ігор; «Кожне слово безсумнівно має свою одежину (створення етимологічних казок до малознайомих слів певного художнього тексту); «Родове дерево» (відображення на сімейному дереві назв книжок, які читали покоління членів сім'ї); створення сімейних альбомів, книжок, родинних газет (стінівок), макетів тощо [5; 7].

Висновки.

Узагальнення результатів проведеного діагностичного обстеження вихователів і майбутніх вихователів як трансляторів щодо визначення рівнів читацької культури дало змогу представити результати проведеного обстеження на основі визначених критеріїв, показників; окреслити психологічно-педагогічний простір для зростання їхньої читацької мотивації та прагнення до ефективного планування й організації літературної діяльності дітей раннього і дошкільного віку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Валентьева Т.І. Казка як засіб виховання творчої особистості старшого дошкільника. 2010. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3413/1/%D0%9A%D0%B0.pdf>.
2. Гавриш Н. Художнє слово і дитяче мовлення. К.: Дитячий садок, 2013. – 148 с.
3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 21.04.2021)
4. Закон України «Про дошкільну освіту». Редакція від 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
5. Погрібна І. О. Особливості методики роботи із дитячою книгою в

дошкільних навчальних закладах в аспекті формування читачької культури дитини. *Актуальні проблеми філології і методики викладання мов* : зб. наук. пр. / [редкол.: С. І. Ковпик та ін.]. Кривий Ріг, 2015. Вип. 11. С. 161–175. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/3273> (дата звернення: 02.12.2024).

6. Сухомлинський В. Серце віддаю дітям // Вибр. твори: У 5-ти т. – К.: Рад. школа, 1977. – С.9-272.

7. Товкач І. Є. Підготовка студентів до формування основ культури читання дітей дошкільного віку. *Народна освіта*. 2019. № 2. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5670 (дата звернення: 02.12.2024).